

مدیری جلال ساھر

ادارہ خانہ

استانبولہ نور ہمانیہ

جادہ سندہ ۴۰ نومرولی

« تورك يوردى »

پنجشنبه تموز ۲۴

تورك سوزى

خلقه دوغرو كيمك ، خلق ايچون چاليشمق . . .

هفته ده بر « تورك يوردى » طرفندره چيقاريلير

يىل : ۱ صاى ۱۶

يىلانغى

عثمانلى مملكتى ايچين ۱۲ غروش

روسىيە ۵۰۰ چىن ۲۰ روبله

باشقا مملكتلر ايچين ۵ فرانك

صايسى ۱۰ پارا

بوصايمده كى يازيلير

مصاحبه : استانبول توركجهسى هانكيسيدر (۲)، عمر سيف الدين * شعر : قوشما، تارخان * كوچجيك : كوچجيك سياحتى، دوقتور اسماعيل حقى * تورك دنيا سنده ، آ. ج * مىل حكايه : تورك چوجوغى عمر سيف الدين .

مصاحبه

استانبول توركجهسى هانكيسيدر ؟

۲

استانبولده برقاج صنف واردركه لهجه لر ينك طرز وادالرى باشقا باشقادور. بوصنفلرك باشليجه لرى شونلردور :

۱ - اُسكى ادبيات طرفدارى اولان تركيجى شاعرلر.

۲ - علما وصوفتالر .

۳ - اُسكى اصطلاحى معلملر .

۴ - باب عالى اسلوبى حالا ياشاتان محافظه كار مامورلر .

۵ - ايكنجى صنف خلق .

۶ - تنظيمات معارفيله تحصيل گورمش قادينلر .

۷ - تنظيمات معارفيله قوتلى تحصيل گورمه ين قادينلر .

۸ - يابانچيلر .

۹ - غير توركلر .

بوصنفلرك همى استانبولده اوطوردىقلرنن « بزم

لسانم استانبول توركجه سيدر . » ادعاسنى ايلرى يه سوره .

بيليرلر . نته كيم اڭ مشهور بر تركيجى شاعر يمز :

— بنم لسانم استانبول توركجه سيدر . . .

دييوردى . عجباً دوغرومى سويليوردى ؟ تدقيق

ايدلم . وبر نتيجه چيقارمغه چاليشالم .

* *

اُسكى ادبيات طرفدارى اولان تركيجى شاعرلر .

بونلر گيتدكجه آزالىيور . وهمهن ياواش ياواش تركيلرينى

تقليد ايدنلر قالميور . بونكله برابر اُسكى شهرتلىرينك

قوتلىيله حالا يشايورلر . وارلغى آرتيق آڭلايان تورك

ملتى قونوشديغى گوزل لسانك يازيلديغى ايسيتيور .

بونى تركيجيلر پك اعلا گوردىكلرى حالده آلدير ميورلر .

ينه اُسكى قونوشولماز ادبيات لسانى يازييورلر .

ملى اويانيقلغك لسان وادبياته گچميه جگنه قائل

اولان بوذاتلردن جناب شهاب الدين وسليمان نظيف بك

افنديلر صوك زمانلرنده طييعى وقونوشولان توركجه يى

يازمغه جهد ايدجك يردنه بوتون بوتون عربجه وعجمجه

تركيلر دوزمگه باشلاديلر . جناب شهاب الدين بك اقدى

حتى « ذكى قارئلر » بيله دييه ميور ؛ عجمجه بر تركيب

ياپيور « قارئن ذكيه » دييور . گچنده بر شعري قونو .

شولان توركجه يه ترجمه ايتديگمز بومعزز ومحترم شاعر :

« قوشلر وگولگه لرله دولو چيچكللى بريووا . . . » ديمك

ايچين باقىگمز ناصيل توركجه دن ديشارى چيقيور .

[برأشيان مزهر كه بر طيور وظلال . . .]

توركجه ده ادبيات لسانى عربجه وعجمجه ميدر ؟

توركجه ايله ادبيات اولمازمى ؟ سوكيلى شاعر نه مجبوريتله

توركجه ككه لرى ، تورك صرفى ، تورك اداسنى ، تورك

عرضى براقوب يابانچيلغه گيدييور ؟ اوت نيچين كندى

نیچین ؟ چونکه سلیقه مزده ، سوق طبعی مزده اولمیان کلهلری و طرز لری قوللانیر . بوکا اسلوب فرقی ده کیل ، « لسان فرقی » دیمه لیدر .

حالبوکه بر ملتک ادبیاتی ایچنده اسلوب فرقلری اولماسی ، لسان فرقلری اولماسی . لسان بر ، فقط اسلوبلر آیری آیری اولمالی .

« بر بهار یاتاغنده آچیق صاجیق اوزانمش » دیمک ایچین « بو جامه خواب ربیعیده ، برهنه صاعد سیمین ، برهنه ساق و سرین ... » دیمک اسلوب یایمق ده کیل ، تورکجه یازما مقدر .

*
**

أسکی ترکیجی ادیبلریمزک ذهینتلری ده کیشمش و بام باشقا برشی اولمشدر . سلیقه لرنده کی کلهلری اونلر عادی و غیر ادبی بولورلر . تورکجه نك مدسز اداسی ، مدسز شیوه سف بگنمز لر . و تورک صرفیله ترکیب یایمقی صنعتسزلق صانیرلر . تورکجه ده کی لامی و بیانی اضافت فرقلرینی هیچه صایارلر . یازدیقلری شی قونوشولان تورکجه یه آصلا بگزمز . حتی اثرلری لسانمز ترجمه اولونا بیلیر . اونلرک اثرلرنده کی آلا جالی بولا جالی ترکیبی و مدلی لسان استانبول تورکجه سی اولق شویله دورسون حتی تورکجه بیله ده کیلدر . بونی اوزون اوزادی یه انبات ایتیمکه حاجت یوق . هر کس تجربه ایدم بیلیر . قونوشورکن دقت ایدم ، حقیقی تورکجه ده ترکیب و مد اولمادیقنک فرقه واریر . یاخود أسکی ادیبلرک اثرلرنده کی ترکیبی جمله لردن بردانه قوللانیر . اطرافنده ناصیل گولوندیگنی آلا ی ایدیلدیگنی گورونجه بولسانک اجتماعی حقیقه نه قادار ضد و مخالف اولدیغنی آکلار ...

« داها وار »

عمر سیف الدین

قونوشدینی لسانی یازمیور ؟ عجبا بوکا مقتدر ده کیلمی ؟ بونی ظن ایتیم .

جناب بك أفندی قونوشورکن شبهه سز تورکجه یی قوللانیر . فقط اونک اعتقادنجه ادبیاتده ملتک قوللانیدیغی ، سوق طبعی مزده یاشایان کلهلر وملی ادا قیمتسزدر . مثلاً نجره کله سنک معناسی بیلیرلر . مادامکه تورککلر « نجره » نك معناسی بیلورلر . اونک ادبی برقیمتی یوقدر . شاعر آرتیق « روزن » دیر . چونکه خلق بونک معناسی ، دوغرو تلفظی بیله بیلیمه ز .

صوکرآ جناب بك أفندی ادبیاتلرک ملتله عائد اولمایوب ، زمزمه لره عائد اولدیغنه قائلدر ، أسکی اسکندر یه ادیبلری گبی ... دیرلرکه : « بنم یازدیقلریمی تورک خلقنک آگلاماسنه احتیاج یوقدر . بن کیفم ایچین یازیورم . بونکله برابر هر ملتده قونوشما لسانی باشقا یازی لسانی باشقادر . »

حقیقی تورکجه یی قوللانمایان بر ذاتک تورککلر ایچین یازمادیغی دوغرو ... فقط هر ملتک قونوشما لسانیه یازی لسانی آراسنده کی فرق باشقا باشقا ده کیلدر . هر لسانک ایچنده ، حتی محررلره گوره ده کیشمن بر « اسلوب فرقی » واردر . مثلاً فرانسیزجه ده ویقتور اوغونک بر شعرینی آلکز . او اسلوب نه درین ، نه عالیدر ! لاکین کلهلر ، صرف ، ادا تمامیه فرانسیزجه در . بوشعرک معناسی احتمال بر چوق فرانسیز آگلا یاماز . فقط کلهلرینک آیری آیری معناسی بیلیمه یین بر فرانسیز وارمیدر ؟ بوتون بویوک فرانسیز محررلرینک اسلوبلری آیری آیریدر . حتی امضالری اولماسه بیله اثرلرندن کیم اولدقاری آکلایشیلیر . فقط بوباشقالق لسان فرقی ده کیل اسلوب فرقیدر . لسان او هیچ ده کیشمین ، او هر فرانسیزک بیلدیگی فرانسیزجه در .

بزم ترکیجی ادیبلره گلینجه ایش ده کیشیر . مثلاً جناب بك أفندی یی قونوشورکن بوتون تورککلر آکلارلر . چونکه سلیقه مزده یاشایان ملی کلهلری قوللانیر . یازارکن صریحه عجمجه تحصیل گورمه مش تورککلر آگلامازلر .